

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Cob/211/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622200790
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Maruščáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7622200790.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Slávky Maruščákovvej a členov senátu JUDr. Rastislava Pellu a JUDr. Františka Čisovského v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 36857033, proti žalovanému: A. B., nar. X.XX.XXXX, B. XXXX/X, XXX XX C. D. E., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Daniel Urban, s.r.o., so sídlom Uhrova 18, 831 01 Bratislava, IČO: 47254173, o zaplatenie 1.922,72 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 14Cb/15/2022-167 zo dňa 20. júla 2023, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 14Cb/15/2022-167 zo dňa 20. júla 2023.
- Žalobcovi priznáva voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len súd alebo súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.922,72 € a 9 % úrok z omeškania ročne zo sumy 113,64 € od 21.10.2017 do 26.10.2017, zo sumy 113,64 € od 21.12.2017 do 27.12.2017, zo sumy 113,64 € od 21.1.2018 do 24.1.2018, zo sumy 113,64 € od 21.2.2018 do 27.2.2018, zo sumy 113,64 € od 21.2.2019 do 5.3.2019, zo sumy 113,64 € od 21.3.2019 do 24.5.2019, zo sumy 65,00 € od 21.4.2019 do 11.6.2019, zo sumy 48,64 € od 21.4.2019 do 30.7.2019, zo sumy 16,36 € od 21.5.2019 do 30.7.2019, zo sumy 65,00 € od 21.5.2019 do 8.8.2019, zo sumy 32,28 € od 21.5.2019 do 30.9.2019, zo sumy 32,72 € od 21.6.2019 do 30.9.2019, zo sumy 80,92 € od 21.6.2019 do 15.1.2020, zo sumy 39,08 € od 11.7.2019 do 15.1.2020, zo sumy 20,00 € od 11.7.2019 do 10.2.2020, zo sumy 40,00 € od 11.7.2019 do 8.4.2020, zo sumy 40,00 € od 11.7.2019 do 4.5.2020, zo sumy 62,00 € od 11.7.2019 do 30.7.2020, zo sumy 149,00 € od 11.7.2019 do 23.4.2021, zo sumy 1.922,72 € od 11.7.2019 do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd protinávrh na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.532 € zamietá.

III. Súd protinávrh o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 2.203,32 € zamietá.

IV. Žalobca má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej, o výške ktorého nároku súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnom skončení vo veci samej.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1.922,72 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil uzatvorením zmluvy o úvere so žalovaným ako podnikateľským subjektom, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1.800 eur. Žalovaný sa zaviazal splatiť úver spolu s úrokom v 48 mesačných splátkach vo výške 113,64 eur v termínoch splatnosti podľa v zmluve dohodnutého splátkového kalendára. Žalovaný sa dostal do

omeškania s úhradou splátok úveru. Žalobca mu listom zo dňa 30.6.2019 oznámil, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 26, 27, 28 a súčasne, že dňa 10.7.2019 sa v dôsledku nesplácania splátok stanú splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Žalovaný neuhradil v lehote dlhované splátky, a preto sa ku dňu 10.7.2019 všetky splátky podľa zmluvy stali splatnými. Toto oprávnenie žalobcu ako veriteľa vyplývalo zo zmluvy (v prípade omeškania s úhradou splátky podľa aktuálneho splátkového kalendára o viac ako 75 kalendárnych dní má veriteľ právo požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, ktoré by sa mali stať splatnými aj v budúcnosti a to ku dňu uvedenom v oznámení o uplatnení tohto práva). Celková suma dlhu žalovaného voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené a predstavuje sumu 1.922,72 eur. Po úprave žalobného petitu si žalobca uplatnil úrok z omeškania v zákonom stanovenej výške, pričom oznámil, že netrvá na úhrade zmluvnej pokuty a nákladov spojených s mimosúdnym vymáhaním a požaduje len zákonný úrok z omeškania vo výške 9 % ročne.

3. Obrana žalovaného vymedzená v odpore proti platobnému rozkazu spočívala v tvrdení, že oslovil žalobcu za účelom poskytnutia spotrebiteľského úveru, keďže vystupoval pri ňom z jeho pohľadu ako fyzická osoba nepodnikateľ a pri spisovaní žiadosti o úver pracovníčkou pobočky žalobcu odpovedal na otázky, ktoré mu táto pracovníčka kladla. Pracovníčka žalobcu po zistení, že žalovaný pracuje ako opatrovatelka v Rakúsku, a to na živnosť, žalovanému oznámila, že jediná možnosť (jediný zmluvný typ) ako jej požičať peniaze, je poskytnutie úveru v režime Obchodného zákonníka. Žalovaný nežiadal podnikateľský úver, ale táto forma zmluvy mu bola vnútená a prezentovaná ako jediná možnosť. Žalovaný by si nikdy nevybral podnikateľský typ úveru, čo možno považovať aj za nekalú obchodnú taktiku žalobcu. Spísanie žiadosti o úver, ako aj podpísanie zmluvy o úvere sa udiali v ten istý deň (24.2.2017) na jedinom stretnutí, ktoré absolvoval a teda nemal možnosť sa oboznámiť s úverovou dokumentáciou, nie to ju ešte pripomienkovať. Za klamstvo považoval zaškrtnutie údajov v žiadosti o úver o tom, že si berie tzv. „prevádzkový“ úver, pričom pri bližšej špecifikácii čerpania úveru mal uviesť „oprava auta na podnikateľské účely“. V tom čase nevlastnil auto. Účel čerpania úveru do žiadosti o úver predvyplnila pracovníčka žalobcu a túto okolnosť si žalovaný nielenže nevedomil, ale ani nevyšimol, čo bolo pri miniatúrnej veľkosti písma žiadosti o úver sotva možné. Nepovažuje sa za podnikateľa, vykonáva prácu bežnej opatrovatelky, pričom tie sú nútené otvoriť si v Rakúsku živnosť a simulujú tak pracovnoprávny vzťah (výkon ich práce má závislý charakter a nespĺňa podmienky a znaky „podnikania“). Disponuje len jedným osobným účtom, nie podnikateľským, z ktorého realizuje všetky svoje platby, takže si nevedie oddelené účtovanie výdavkov na svoje „podnikanie“, teda živnosť a vedenie výdavkov na domácnosť. Túto okolnosť však žalobca zneužil a vnútil žalovanému „podnikateľský“ úver a obišiel tak ustanovenia zákonov, ktoré chránia žalovaného ako spotrebiteľa. Zmluvu o úvere preto považuje za neplatnú podľa § 52 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Zmluva obsahovala neprijateľné podmienky podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ, nakoľko nemal možnosť oboznámiť sa s jej obsahom, ani ovplyvniť jej obsah. Za neplatnú považoval zmluvu aj podľa § 53 ods. 6 OZ a § 53c OZ. Aj v prípade, že by zmluva nebola neplatná ako celok, poskytnutý úver možno považovať za bezúročný podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.

3.1. Žalovaný zároveň spolu s odporom podal voči žalobcovi vzájomnú žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.532 eur a žalobu o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2.203,32 eur. Dôvodil, že na podklade zmluvy o úvere si požičal od žalobcu sumu 1.800 eur (istina) a na príslušenstve preplatil úver o sumu 1.732 eur, čo je spolu suma vo výške 3.532 eur. Vzhľadom na názor žalovaného o neplatnosti zmluvy, uvedenú sumu žiada titulom bezdôvodného obohatenia. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie odvodzoval od § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho výšku identicky od výšky žalobcom uplatňovaného nároku v tomto konaní (1.922,72 eur vrátane úrokov z omeškania, náhrady trov konania vo výške 57,50 eur, náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 223,10 eur, teda minimálne zaplata sumy vo výške 2.203,32 eur).

4. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním (listinné dôkazy predložené stranami sporu a ich vyjadrenia, výsluch strán a svedka na pojednávaniach) zistil skutkový stav, podľa ktorého:

4.1. Žalovaný žiadosťou o úver zo dňa 23.2.2017 požiadal o úver v sume 1.800 eur so splatnosťou 48 mesiacov a výškou mesačnej splátky 113,64 eur a celkovou sumou na úhradu (úver a úroky) 5.454,72 eur. Ako účel čerpania úveru bolo v žiadosti zaškrtnuté políčko „investičný (B)“ a ako bližšia špecifikácia

úveru bolo uvedené „oprava auta na podnikateľské účely“. Žalovaný bol ako žiadateľ o úver v žiadosti identifikovaný v bode I žiadosti, ktorý znie „Žiadateľ FO – podnikateľ“, Priezvisko: Kapustová, Meno: Marcela, s uvedením rodného čísla, dátumu narodenia, miesta narodenia, pohlavia, rodinného stavu, adresy trvalého bydliska a kontaktnej adresy - C. D. E., B. XXXX/X. Ako ďalšie kontaktné, identifikačné a ekonomické údaje žiadateľa o úver sú uvedené čísla mobilu, e-mail, bankové spojenie, dátum začiatku podnikania (25.1.2016). Ako prílohy žiadosti sú v nej uvedené: kópie osobných dokladov, výpis k predkladanému bankovému účtu, daňové priznanie za rok 2016, živnostenský list, potvrdenie o stave účtov: zo Sociálnej poisťovne - elektronicky.

4.2. V zmluve o úvere č. 241615 - 73662 zo dňa 24.2.2017, bolo v bode 1. Predmet zmluvy v ods. 1.1. uvedené, že veriteľ poskytne dlžníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti úver v dohodnutej výške 1.800 eur do 8 pracovných dní od doručenia jedného podpísaného rovnopisu zmluvy. Podpisom zmluvy dlžník žiada o poskytnutie úveru v dohodnutej výške, vyplatenie v dohodnutej výške a za podmienok podľa tejto zmluvy na uvedený účet. Podľa ods. 1.2. zmluvy, dlžník pri uzatváraní a plnení zmluvy vystupuje ako podnikateľský subjekt a poskytnutý úver využije na účel súvisiaci s jeho podnikateľskou činnosťou: B-Prevádzkové náklady (nákup materiálu atď); oprava auta na podnikateľské účely. Zo zmluvy ďalej vyplýva záväzok dlžníka splatiť úver v 48 mesačných splátkach vo výške 113,64 € splatných podľa splátkového kalendára uvedeného v prílohe 1, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Z bodu 3 označenom ako Zmluvná pokuta vyplýva záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvnú odmenu, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru. Zmluvná odmena predstavuje 76,14 eur mesačne a uhrádza sa spolu so splátkou úveru ku dňu jej splatnosti podľa splátkového kalendára. Žalovaný je v zmluve ako dlžník identifikovaný menom a priezviskom - Dlžník: A. B., sídlo: Komenského 2094/9, Spišská Nová Ves, s uvedením rodného čísla a čísla účtu. Podľa splátkového kalendára k zmluve o úvere č. 241615 - 73662 zo dňa 24.2.2017, výška každej z 48-ich splátok úveru bola 113,64 eur, splatnosť prvej splátky bola 20.3.2017 a poslednej dňa 20.2.2021. Dňa 27.2.2017 boli žalovanému poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1.800 eur, v prospech žalobcu uhradil 35 splátok v celkovej výške 3.532,- eur. Posledná splátka bola uhradená dňa 23.4.2021. Žalobca ku dňu 30.6.2019 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v dôsledku omeškania žalovaného s úhradou splátok č. 26, 27, 28, ako to vyplýva z Oznámenia o okamžitej splatnosti, čím sa stali splatné všetky splátky a záväzky zo zmluvy, ktorých výška v tom čase predstavovala sumu 340,92 eur. Žalobca výzvou zo dňa 30.6.2019 označenou ako „Oznámenie o okamžitej splatnosti“ v súlade s ustanoveniami bodu 10.4. zmluvy, riadne určil predčasnú splatnosť úveru, pričom zároveň uvedenou výzvou bol žalovaný upozornený, že v prípade omeškania s úhradou zosplatených záväzkov o viac ako 7 dní, bude žalobca oprávnený požadovať úhradu aj ďalších sankcií v zmysle uzavretej zmluvy a zároveň pristúpi k uplatneniu nárokov v súdnom konaní.

5. Súd prvej inštancie vec po právnej stránke posúdil podľa ustanovení § 149 CSP, právna úprava prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, § 153 ods. 1 CSP, právna úprava včasnosti uplatnenia prostriedkov procesného útoku a obrany – sudcovská koncentrácia konania, § 154 CSP, právne úprava zákonnej koncentrácie konania, § 151 ods. 1 CSP, právna úprava popretia skutkových tvrdení protistrany, § 1 ods. 1, 2 ObZ, právna úprava rozsahu pôsobnosti zákona, § 261 ods. 1 ObZ, právna úprava všeobecných ustanovení obchodných záväzkových vzťahov, § 330 ods. 1, 2 ObZ, právna úprava zániku záväzku splnením (splnenie niekoľkých záväzkov), § 369 ods. 1, 2, právna úprava omeškania dlžníka s plnením peňažného záväzku, § 497, § 499, § 501 ods. 2, § 502 ods. 1, 2, § 503 ods. 2, § 504 a § 506 ObZ, právna úprava zmluvy o úvere.

5.1. Primárne sa súd prvej inštancie vysporiadaval s otázkou, či daný vzťah je spotrebiteľským vzťahom a či je naňho potrebné aplikovať ochranu spotrebiteľa a podmienky pre platnosť a zároveň bezúročnosť, resp. bezpoplatkovosť zmluvy alebo či sa jedná o obchodnoprávny vzťah. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom aj na charakter druhu úveru o biznis úvere, ktorý vyplýva nielen z označenia žiadosti o poskytnutie úveru, ale aj z označenia a znenia zmluvy a obsahu výpovede svedkyne o tom, že išlo o iný typ úveru a iný spôsob schvaľovania úveru ako aj vzhľadom na formu, priebeh uzatvárania a schvaľovania poskytnutého úveru, zároveň tiež aj s poukazom na to, že samotný žalovaný musel uviesť predmet aj účel úveru, že to nebola sprostredkovateľka, ktorá by tam svojvoľne uvádzala nepravdivé a nie klientom uvedené údaje, o dôveryhodnosti výpovede ktorej súd nemal pochybnosti, súd ustálil, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah zmluvy o úvere. V prípade, ak by súd posúdil, že sa jedná o spotrebiteľský spor, súd by sa iným spôsobom vysporiadával s podmienkami poskytnutia úveru ako aj s protinávrhmi žalovaného. Naopak súd mal za to, že žalovaný si bol vedomý, že vystupuje v pozícii živnostníčky, keďže vykonával funkciu opatrovateľky, mal živnosť, predložil aj daňové priznanie, vedel o aký úver sa jedná.

Okolnosti, ktoré uvádzal žalovaný, že nečítal obsah zmluvy, že mu bol len tak predložený návrh a že si to ani nevšimol, tieto nemôžu byť kladené na ťarchu žalobcu.

5.2. Súd prvej inštancie uviedol, že za zásadné pre potvrdenie správnosti záveru o úvere a účele použitia prostriedkov na výkon podnikateľskej činnosti považuje časť výpovede žalovaného, ktorý uviedol, že prostriedky potreboval aj na úhradu odvodov spojených s výkonom živnosti v úvode podnikania, ktoré vymedzenie účelu svedčí záveru súdu o obchodnoprávnom type zmluvy. Okolnosť o nekorešpondovaní účelu uvedeného v zmluve a skutočným účelom preto podľa názoru súdu neboli spôsobilé privodiť iný záver, keďže samotný žiadateľ sa dostavil k poskytovateľovi úveru s úmyslom čerpať úver na úhradu platieb, resp. dlhu spojeného resp. vzniknutého z podnikania a na ten účel si aj úver bral.

5.3. Súd prvej inštancie tiež dôvodil, že procesná obrana, ktorú zvolil žalovaný, sa nepreukázala, resp. sa pre súd javí ako nedôveryhodná, čoho dôkazom sú aj skutočnosti, kde žalovaný popieral predkladanie akýchkoľvek písomných listín a potvrdení, či už živnostenského oprávnenia a zároveň uvádzal okolnosti, že malo dôjsť k vyplneniu údajov samotnou pracovníčkou žalobcu, ako aj, že celý proces mal prebehnúť iba na jednom stretnutí, čo sa nepotvrdilo. Naopak žalobca bol spôsobilý predložiť predmetné listiny, ktoré negoval žalovaný.

5.4. Napokon súd prvej inštancie konštatoval, že nakoľko žalovaný pohľadávku neuhradil, žalobca preukázal výšku vymáhanej pohľadávky, súd posúdil žalobu ako dôvodnú a protinávryhy žalovaného (na vydanie bezdôvodného obohatenia a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia) za nedôvodné, z dôvodu ktorého vzájomnú žalobu žalovaného zamietol.

5.5. O príslušenstve pohľadávky súd prvej inštancie rozhodol podľa § 121 ods. 3 OZ, § 365 ods. 1 a 369 ods. 1 a 2 ObZ a § 1 ods. 1 a 2 Nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z.

5.6. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalobcovi ako plne úspešnému v spore priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

6. Žalovaný podal proti všetkým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie včas odvolanie z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby odvolací súd vo veci sám rozhodol tak, že a) žalobca je povinný zaplatiť žalovanému sumu vo výške 3.532 eur z titulu bezdôvodného obohatenia, b) žalobca je povinný zaplatiť žalovanému sumu vo výške 2.203,32 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia, c) žalovaný má právo na náhradu trov konania v plnej výške. Mal za to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, riadne sa nevysporiadal so všetkými argumentmi uvádzanými žalovaným počas konania a v záverečnom prednese, čo činí napádané rozhodnutie nepreskúmateľným.

6.1. Žalovaný má za to, že na základe vykonaného dokazovania nemožno ustáliť, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah zmluvy o úvere, ako to urobil súd prvej inštancie, ale naopak, ide o spotrebiteľský vzťah. Súd prvej inštancie svoj záver oprel o výpoveď svedkyne pani D., najmä jej časti o vypĺňaní žiadosti o úver, avšak súd prvej inštancie nevzal do úvahy vyjadrenia svedkyne, ktoré sú v rozpore so závermi súdu prvej inštancie a to najmä: „potvrdzujem, že môžeme ustáliť to tak, že ak žiadal o úver zamestnanec, dostal spotrebiteľský úver, ak živnostník, dostal biznis úver“ čím svedkyňa potvrdila, že o druhu zmluvného vzťahu nerozhodoval účel úveru, ale druh príjmu žiadateľa. Súčasne svedkyňa potvrdila, že zmluvný typ vybrala svedkyňa (buď sama alebo na základe pokynov, zaškolenia žalobcu alebo obchodnej praxe žalobcu). Svedkyňa potvrdila, že ona spísala typ žiadosti, „ja som s ňou spísala žiadosť, ktorá sa písala ručne“, že žiadosť mala v počítači a ona ju aj vyplnila: „žiadosť sme mali všetci agenti uloženú v počítači, ktorú sme vytlačili a buď vypísali ručne alebo na PC“. Svedkyňa podľa jeho názoru súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil ako dôveryhodnú (s ohľadom na jej vyjadrenie o ručnom vypĺňaní žiadosti, čo je v rozpore so samotnou žiadosťou, ktorá je vyplnená v počítači a tiež vzhľadom na vyjadrenie svedkyne, že si vzhľadom na časový odstup dobre nepamätá okolnosti prípadu). Podľa odvolateľa zmluvný typ, ako aj druh žiadosti vybrala svedkyňa, a nie žalovaný a to podľa druhu príjmu žalovaného. Tiež považuje za preukázané, že žiadosť vyplňala svedkyňa na základe listín a dokladov predložených žalovaným. Z výpovede svedkyne podľa žalovaného vyplýva, že ak aj žalovaná nejaký

účel úveru uviedla, tak naňho bola navedená svedkyňou. Svedkyňa bola finančne motivovaná na úspechu žiadosti žalovaného. Opätovne poukázal na definíciu spotrebiteľa v zmysle OZ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27CoCsp/10/2020, podľa ktorého „formalistické označenie zmluvy ako "podnikateľskej" bez ďalšieho nie je spôsobilým k definovaniu tejto zmluvy ako nespotebiteľskej a nedochádza k jej automatickej diskvalifikácii z režimu spotrebiteľského práva“.

6.2. Nesúhlasí so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v bode 36 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Uvedený záver súdu podľa neho neobstojí, nakoľko v zmysle § 52 ods. 4 OZ skutočnosť, či žalovaný bol spotrebiteľom neurčuje to, že bola „živnostníčkou, vykonávala funkciu opatrovateľky, mala živnosť, predložila aj daňové priznanie“, ale to, či pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu jeho podnikania. Žalovaný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu podnikania, čo potvrdzuje aj vykonané dokazovanie. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy celú výpoveď žalovaného a listinné dôkazy, keď v predmetnom bode odôvodnenia uviedol: „Súd však za zásadné pre potvrdenie správnosti záveru o úvere a účele použitia prostriedkov na výkon podnikateľskej činnosti považuje časť výpovede žalovanej, ktorá uviedla, že prostriedky potrebovala aj na úhradu odvodov spojených s výkonom živnosti v úvode jej podnikania“. V čase poskytnutia úveru žalovaný za predchádzajúci rok dosiahol obrat 13.273,38 eur, čo určite nemožno označiť ako začiatok podnikania. Uvedená suma je tiež postačujúca na úhradu odvodov žalovaného. Odvody žalovaný spomínal ako platbu v budúcnosti s tým, že ide o výdavok, pre ktorý mu neostali financie na fungovanie rodiny (keďže bola a je samoživiteľka), ako splátky hypotéky, inkaso za byt, choré dieťa a pod. Nešlo o dlžné odvody, ktoré by boli splatné v čase poskytnutia úveru. Vyššie uvedené vyvracia aj ďalší záver súdu prvej inštancie, že „samotná žiadateľka sa dostavila tzv. k poskytovateľovi úveru s úmyslom čerpať úver na úhradu platieb, resp. dlhu spojeného resp. vzniknutého z podnikania a na ten účel si aj úver brala“. Súd prvej inštancie tento záver o úmysloch o následnom a reálnom použití sumy úveru neodôvodnil žiadnym odkazom na vykonané dokazovanie.

6.3. Nakoľko mal byť poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, žalovaný má za to, že má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a súčasne na priznanie primeraného finančného zadostučinenia, ako aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z uvedeného dôvodu nesúhlasí ani s výrokom II., III. a IV. napadnutého rozsudku.

7. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného, ktoré mu bolo riadne doručené nevyjadril.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovaného, ktoré bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania, pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu, na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP. Odvolanie prejednal podľa § 379 až § 385 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

9. Rozsudok odvolacieho súdu bol v zmysle § 378 ods. 1 CSP a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo podľa § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

10. Primárne sa odvolací súd zaoberal otázkou, či dôvody uvádzané odvolateľom sú prípustnými dôvodmi pre podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 1 CSP. Odvolateľ ako odvolací dôvod uvádza dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. f), t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ide o prípustné odvolacie dôvody, preto odvolací súd odvolanie meritórne prejednal.

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemali v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde

logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo ktoré vyšli inak najavo z hľadiska závažnosti (dôležitosti) zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. CSP o vykonávaní dokazovania.

12. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu). Použitie správneho ustanovenia ale neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo - povedané inak - posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona súd vychádzal.

13. V odvolacom konaní odvolací súd posúdil relevantnosť žalovaným tvrdených odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, preskúmal, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, vychádzajúc z ustáleného právneho názoru, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, ako aj či skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

14. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v rozsahu dostatočnom pre rozhodnutie zistil skutkový stav a jeho rozhodnutie je vo výroku vecne správne. Odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatnom odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), pričom odvolacie dôvody tvrdené žalovaným v odvolaní, z hľadiska rozhodnutia odvolacieho súdu, nepovažuje za naplnené.

15. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k odvolaniu žalovaného, odvolací súd navyše uvádza:

16. V podanom odvolaní žalovaný primárne namietal záver súdu prvej inštancie, že sa v prejednávacom prípade jednalo o úver poskytnutý žalovanému ako podnikateľovi a nie o spotrebiteľský úver. Je nesporné, že záver o prípadnom poskytnutí úveru žalovanému v pozícii spotrebiteľa by pre žalovaného predstavovalo poskytnutie silnejšej ochrany v úverovom vzťahu. V spore teda bolo rozhodujúce, či žalovaný ako dlžník vystupoval vo vzťahu k žalobcovi ako veriteľovi na základe zmluvy o úvere č. 241615 – 73662 zo dňa 24.2.2017 ako podnikateľský subjekt alebo ako spotrebiteľ.

17. V uvedenom smere odvolací súd najmä konštatuje, že žalovaný podpisom zmluvy o úvere prejavil súhlas s jej znením. Ak žalovaný s textom zmluvy nesúhlasil, nemal ju podpísať. V konaní nebolo preukázané akékoľvek donútenie žalovaného k fyzickému podpisu zmluvy. Odvolací súd považuje žalovaného za primerane rozumne zdatného jedinca, ktorý vie čítať a písať. V prípade, že nepovažoval za dôležité pred podpisom zmluvy o úvere dôkladne sa oboznámiť s jej obsahom (žalovaný potvrdil, že obsah zmluvy neriešil, nečítal ju), súd prvej inštancie správne uzavrel, že uvedené nemôže byť kladené na ťarchu žalobcu. V konaní nebolo ani tvrdené, t.j. ani sporné, že žalovaný by predložený návrh zmluvy v čase uzatvárania zmluvy namietal, prípadne že by vzniesol akúkoľvek námietku k jej obsahu. Skutočnosť, že v predmetnej zmluve o úvere je priamo formulované, že dlžník ju podpisuje (uzatvára) ako podnikateľ, zreteľne vyplývala aj priamo z formulácií prvých viet znenia zmluvy (odsek 1.1.): „Veriteľ poskytne dlžníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti úver“. Tiež priamo v 2. odseku (odsek 1.2.) bolo uvedené: „Dlžník pri uzatváraní a plnení tejto zmluvy vystupuje ako podnikateľský subjekt a poskytnutý úver použije na nasledovný účel vyplývajúci/súvisiaci s výkonom jeho podnikateľskej činnosti: B – Prevádzkové náklady (nákup materiálu atď.): oprava auta na podnikateľské účely.“ Žalovaný tiež potvrdil, že kópiu podpísaných listín dostal k dispozícii. Nemožno teda podľa odvolacieho súdu uvažovať ani o situácii, že by žalobca zámerne uvedené formulácie v zmluve mal snažiť skryť, prípadne umiestniť do častí zmluvy, ktoré by si druhá zmluvná strana nevšimla. Naopak,

uvedená skutočnosť bola zrozumiteľne a jednoznačne uvedená už v úvodných ustanoveniach zmluvy. Rovnako v časti žiadosti (ktorá obsahovala len 3 strany) na strane 3, priamo nad podpisovou časťou, v ktorej bol umiestnený aj podpis žalovaného, je pritom tiež tučným písmom uvedené: Podpisom žiadateľ prehlasuje, že žiada o úver na podnikateľské účely a je si vedomý právnych následkov v prípade nepravdivosti tohto prehlásenia.

18. Odvolací súd dodáva, že veriteľ nemá možnosť overiť si, na aký účel dlžník reálne poskytnuté peňažné prostriedky využije. Relevantné sú preto (aj pre posúdenie charakteru právneho vzťahu medzi dlžníkom a veriteľom) tvrdenia dlžníka v procese uzatvárania zmluvy adresované veriteľovi týkajúce sa účelu poskytovaného úveru. V prejednávanej príhode nebolo sporné, že v žiadosti o úver, ako aj v zmluve bolo uvedené, že úver bol poskytnutý na podnikateľský účel, konkrétne na prevádzkové náklady (oprava auta na podnikateľské účely). V konaní podľa názoru odvolacieho súdu nebolo preukázané, že by typ zmluvy nezodpovedal účelu, ktorý vyplynul z údajov poskytnutých žalovaným žalobcovi pred podpisom zmluvy. Aj v odpore k platobnému rozkazu žalovaný potvrdil, že pri vypĺňaní žiadosti o úver mu boli kladené otázky, na ktoré odpovedal. Žiadosť bola vyplnená v zmysle poskytnutých údajov. Uvedené podľa odvolacieho súdu rovnako potvrdzuje fakt, že žalobca pri uzatváraní zmluvy nevnucoval určitý zmluvný typ, ale žalovaný odpovedal na určité otázky zástupcu žalobcu, na základe ktorých boli pripravené na podpis žiadosť o úver a zmluva. Vnútenie zmluvného typu, resp. akékoľvek donútenie k podpisu zmluvy podľa názoru odvolacieho súdu preukázané neboli.

19. Odvolateľ mal za to, že z vykonaného dokazovania (z výpovede svedkyne) vyplynulo, že druh zmluvného vzťahu vybrala svedkyňa a to na základe druhu príjmu žiadateľa, a nie na základe účelu úveru. Uvedené podľa neho vyplýva z tvrdenia svedkyne: „potvrdzujem, že môžeme ustáliť to tak, že ak žiadal o úver zamestnanec, dostal spotrebiteľský úver, ak živnostník, dostal biznis úver“. Odvolací súd však uvádza, že svedkyňa, ktorá so žalovanou uzatvárala zmluvu o úvere, vo výpovedi na pojednávaní dňa 20.7.2023 uviedla v tejto súvislosti aj ďalšie tvrdenia a to napr. „mali sme viaceré formuláry, boli pre fyzické osoby a pre právnické osoby. Fyzické osoby boli SZČO, právnické osoby boli s.r.o. a a.s. Mali sme aj spotrebiteľské úvery“ (na otázku žalovanej, podľa čoho vedela, aký typ žiadosti o úver má použiť). Okrem tvrdenia, na ktoré poukázal odvolateľ svedkyňa uviedla, že nevie uviesť, či by žalovaný alebo iní živnostníci dostali spotrebiteľský úver, ale pravdepodobne nie, lebo by nevedeli predložiť výplatné pásky. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný vyslovene žiadal o uzatvorenie úveru ako spotrebiteľ. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný v konaní len tvrdil, že z jeho pohľadu vystupoval ako spotrebiteľ. Nebolo však dokazovaním preukázané, že by navonok v procese uzatvárania zmluvy žalovaný preukázateľne prezentoval žalobcovi takéto svoje postavenie, resp. skutočnosť, že úver nie je poskytovaný v žiadnom ohľade v súvislosti s jeho živnosťou alebo povolaním. K žiadosti o úver žalovaného svedkyňa uviedla, že žalovaný si prišiel o úver žiadať živnostenským listom ako aupair v Rakúsku; svedkyňa k vyplneniu údajov o type účelu úveru uviedla, že vylučuje, že by žalovanému hovorila, čo tam má napísať. Bolo tam uvedené to, s čím prišli klienti. Uviedla, že vylučuje, že by obsah žiadosti o úver vypísala sama, bez udania klientom. Vyššie uvedené tvrdenia svedkyne je potrebné a možné posudzovať komplexne a nie ako jednotlivé tvrdenia, bez ostatného kontextu. V konaní nebolo preukázané, že by žalobca donútil žalovaného k uzatvoreniu iného zmluvného typu, než požadoval žalovaný. Na pojednávaní dňa 23.1.2023 žalovaná sama na otázku z akého dôvodu si zobrala úver od tejto spoločnosti, v prvom rade uviedla, že pôžičku si brala z dôvodu, že ešte len začínala s prácou v zahraničí, potrebovala platiť odvody. Tiež uviedla, že bolo treba platiť kvartálne odvody a agentúrne poplatky za celý rok. Podľa názoru odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýval záver, že žalovaný sa dostavil za žalobcom za účelom uzatvorenia zmluvy o úvere, sám uviedol skutočnosti odôvodňujúce záver, že má záujem uzatvoriť zmluvu o úvere, žalobcovi poskytol určité informácie a doklady a podpísal zmluvu (bez nátlaku, avšak zjavne bez preštudovania zmluvy), na základe ktorej mu bol poskytnutý úver ako podnikateľovi (živnostníkovi v súvislosti s výkonom opatrovateľskej činnosti v zahraničí). Uvedené bolo zrejme aj z poskytnutých informácií a dokladov pred uzatvorením zmluvy. V žiadosti o úver bolo v časti: Doloženie právnej subjektivity uvedené (zaškrtnuté): Živnostenský list.

20. K námietkam odvolateľa uvedeným v bode 4. odvolania, odvolací súd uvádza, že tieto nepovažuje za aplikovateľné na prejednanú vec, nakoľko v prejednávanej príhode nešlo o situáciu, kedy by na podnikateľský charakter právneho vzťahu medzi stranami sporu bolo usudzované výlučne z označenia zmluvy, t.j. zmluvného typu v názve zmluvy. O podnikateľskom charaktere vzťahu svedčili viaceré skutočnosti v kontraktáčnom procese (uvedené v žiadosti o uzatvorenie zmluvy a v zmluve).

V prejednávacom prípade bolo podľa názoru odvolacieho súdu preukázané, že v zmluve bol zreteľne uvádzaný údaj, že zmluva je uzatváraná v súvislosti s podnikateľskou činnosťou žalovaného. Pri uvedení týchto skutočností do zmluvy vychádzal žalobca z údajov a podkladov poskytnutých žalovaným, z ktorých vyplývalo, že zmluvu uzatvára ako podnikateľ – živnostník a nie ako spotrebiteľ a to ani s poukazom na čl. 2 Smernice 1999/44/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar (na ktorú poukázal odvolateľ a ktorá sa ale vzťahuje na predaj spotrebného tovaru). Avšak aj z ostatných smerníc Európskeho parlamentu a Rady v oblasti ochrany spotrebiteľa vyplýva nasledujúca definícia spotrebiteľa: akákoľvek fyzická osoba, ktorá v zmluvách koná na účely, ktoré sa netýkajú jej obchodnej ani podnikateľskej činnosti, remesla ani povolania. Rovnako aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov obsahuje v § 2 písm. a) definíciu spotrebiteľa v znení: fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Navyše odvolací súd uvádza, že aj z európskej judikatúry vyplýva, že (napr. rozsudok Súdneho dvora vo veci C-464/01 z 20.1.2005) v spore zo zmluvného vzťahu s osobou, ktorá o sebe tvrdí, že je spotrebiteľ, je potrebné zohľadniť aj ochranu dobrej viery dodávateľa.

21. Odvolací súd k odvolacej námietke ohľadom nesprávnych skutkových zistení súdu prvej inštancie uvádza, že ak žalovaný v podanom odvolaní namietal skutkové závery súdu prvej inštancie, jeho námietka vo svojej podstate smeruje voči výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi strán sporu.

22. O tvrdeniach odvolateľa, že svedkyňa bola nedôveryhodná aj s ohľadom na ňou potvrdenú informáciu, že si už s odstupom času dobre nepamätá na okolnosti prípadu, odvolací súd uvádza, že takáto skutočnosť v podstate bola zrejماً aj v prípade tvrdení žalovaného, ktorý tiež uviedol v rámci svojej výpovede, že si už niektoré skutočnosti nepamätá. Súd hodnotil všetky vykonané dôkazy v súlade s § 191 ods. 1 CSP, t.j. najmä všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

23. Tvrdenie odvolateľa uvedené v bode 6. odvolania, že vo výpovedi odvody spomínal žalovaný ako platbu v budúcnosti s tým, že ide o výdavok, pre ktorý mu neostali financie na fungovanie rodiny (keďže bola aj samoživiteľka), ako splátky hypotéky, inkaso za byt, choré dieťa a pod., vyhodnotil odvolací súd ako účelový a subjektívny výklad žalovaného. Ani ním v odvolaní tvrdené skutočnosti, že začiatok podnikania uvedený v rakúskom osvedčení je viac ako rok pred poskytnutím úveru, resp. že v čase poskytnutia úveru mal žalovaný za predchádzajúci rok obrát vo výške 13.273,38 eur a že táto suma postačovala na úhradu odvodov žalovaného, nie sú tvrdeniami, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť okolnosti, za ktorých bola predmetná zmluva o úvere uzatvorená. Práve tie sú pritom ako jediné relevantné pre posúdenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že závery súdu uvedené v bode 36. odôvodnenia rozsudku mali oporu vo vykonanom dokazovaní.

24. Za daného stavu dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie je nedôvodné, preto podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa v ustanovení § 419 CSP.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, na súde ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie môže podať strana sporu v ktorej neprospech bolo toto rozhodnutie vydané, dovolanie môže podať aj intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa ust. § 77 (ust. § 425 CSP). Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy podľa ust. § 427 ods. 1 CSP.

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom, okrem prípadov uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP, ak má dovolateľ sám, alebo jeho zamestnanec alebo člen vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Inak dovolací súd dovolanie odmietne podľa ust. § 447 písm. c) CSP.

V dovolaní podľa ust. § 428 CSP sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).